

ПЛАН РАДА РАТЕЛ-А У 2012. ГОДИНИ

1. ОПШТЕ ПОСТАВКЕ

Полазећи од законских и планских докумената, наведених у прилогу овог документа, а у складу са Законом о електронским комуникацијама (у даљем тексту ЗЕК), Управни одбор Агенције дефинише следеће циљеве у 2012. години:

- Дефинисати и обезбедити регулаторне услове за изградњу и развој Националне широкопојасне мреже (NBN), која у савременом развијеном друштву треба сваком грађанину Републике Србије да обезбеди широкопојасни приступ, у складу са Декларацијом УН 2010. То би довело до значајног повећања ефикасности пословања сваког појединца, односно до развоја свих производних, али и социјалних сегмената друштва.
- Повећати пенетрацију широкопојасног приступа уз достизање потребног нивоа малих, средњих и високих брзина преноса, на бази фиксне и бежичне приступне инфраструктуре, према планским документима.
- Повећати инвестиције у фиксну инфраструктуру, развојем конкуренције и применом принципа општег овлашћења за обављање делатности електронских комуникација у фиксним мрежама на област нумерације у јавним фиксним телефонским мрежама.
- Повећати инвестиције у бежичну инфраструктуру, отварањем тендерских поступака за доделу права на коришћење фреквенција, у циљу увођења нових оператора у опсезима који буду слободни за доделу у овој години, и стварање услова за наставак процеса инвестирања у следећој.
- Обезбедити услове за равноправно пословање свих учесника на тржишту, како кад је реч о коришћеним технологијама, тако и кад се ради о економским условима пословања.
- Обезбедити даљи развој тржишта електронских комуникација коришћењем механизма подстицања конкуренције (*ex ante*), а када је то неопходно применити и тржишну регулацију са свим могућим мерама (*ex post*).
- У циљу стварања повољног амбијента за пословање оператора, за релевантна тржишта извршити њихову анализу, и уколико је потребно утврдити операторе са ЗТС. За операторе са ЗТС наставити праћење испуњавања њихових регулаторних обавеза.
- Имплементација Универзалног сервиса.
- Радити на свеобухватној заштити интереса свих учесника на тржишту, како оператора и провајдера, тако и крајњих корисника.

Имајући у виду напред наведено, Управни одбор РАТЕЛ-а у овом документу дефинише оквир Плана рада набрајањем конкретних активности Агенције систематизованих на следећи начин:

- регулаторне активности и мере за унапређење сектора телекомуникација,

- мере за ефикасно спровођење политике и стратегија Владе у области електронских комуникација,
- регулаторне активности и мере за унапређење и развој тржишта електронских комуникација,
- активности везане за унапређење и развој Агенције (РАТЕЛ-а),
- сарадња са другим институцијама и организацијама.

2. РЕГУЛАТОРНЕ АКТИВНОСТИ И МЕРЕ ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ СЕКТОРА ТЕЛЕКОМУНИКАЦИЈА (Сектор за регулативу)

I. Регулисање начина, услова и обима рада оператора

- Рад на евентуалној измени и допуни Закона о електронским комуникацијама након анализе његове примене и оцене о усаглашености са ЕУ регулаторним оквирима (до краја године);
- Рад на Изменама и допунама Правилника о преносивости броја у јавним мобилним телекомуникационим мрежама и других општинских аката након анализе њихове примене (до краја 2. квартала);
- Решавање спорних међусобних односа између оператора који проистичу из примене општинских аката Агенције (у току године);
- Одговори на тужбе поднете од стране оператора а поводом донетих одлука и решења Агенције (у току године);
- Анализирање пријава и поднете документације, упис и ажурирање регистра оператора и издавање потврда о упису оператора да обављају делатност електронских комуникација (у току године);
- Проверавање испуњености услова из лиценци које су издате операторима (периодично сваких 6 месеци);
- Рад на прегледу пројеката и прибављању сагласности за међународно повезивање оператора (у току године);
- Одговори по захтевима других сектора и служби Агенције о правним аспектима појединих питања из области електронских комуникација и из других закона које примењује Агенција (у току године);
- Подношење кривичних пријава из области електронских комуникација (стални задатак у току године);
- Заступање Агенције пред надлежним судовима (по потреби у току године);
- Израда поднесака и заступање у судским поступцима: извршни, парнични, прекршајни, кривични поступак и управни спор, као и праћење одговарајућих база података о субјектима против којих се воде ти поступци (у току године);
- Израда модела и појединачних управних аката (решења и одлука), као и израда стручних мишљења и правних тумачења за потребе Агенције (у току године).
- Имплементација централне базе пренетих бројева у фиксним мрежама (члан 79.). Рок је 4. квартал 2012.
- Почетак имплементације базе података о врсти, расположивости и географској локацији капацитета који могу бити предмет захтева за заједничко коришћење или приступ (члан 52.). Рок је 3. квартал 2012.

II. Анализа и регулација тржишта

- Утврђивање садржаја и рока за објављивање публикације „Преглед тржишта телекомуникација у РС – 2011.“. (први квартал 2012.);

- Учешће у изради годишњих прегледа тржишта телекомуникација у Републици Србија (у току године);
- Правилник о техничким и организационим условима које треба да испуне оператори у вези са омогућавањем приступа и коришћења елемената мреже и припадајућих средстава (Члан 67. Став 6.).

III. Заштита корисника, оператора и других учесника на тржишту

- Заштита корисника и унапређивање те области, у складу са надлежностима из Закона о електронским комуникацијама, Закона о заштити потрошача и искуствима земаља у региону, уз разматрање испуњености услова за предузимање одговарајућих мера према операторима који не извршавају своје обавезе у складу са Законом и сарадња са организацијама за заштиту потрошача и другим органима који се баве овом облашћу (у току године);
- Акт о садржају обавештења о условима за једнострану измену услова и раскид уговора (члан 107. став 3.).
- Рад на предметима у вези са захтевима за доставу информација по Закону о приступу информацијама од јавног значаја и по захтеву Повереника за информације од јавног значаја и Заштитника грађана (у току године).
- Протокол о сарадњи са Министарством културе, информисања и информационог друштва по питању инспекцијског надзора (члан 98. и 131.) Рок је 2. квартал 2012.
- контрола коришћења радио-фреквенцијског спектра, технички прегледи радиостаница, заштита од штетних сметњи (члан 98). Перманентно током 2012.
- контрола параметара квалитета одређених јавно доступних услуга (члан 109). Перманентно током 2012.
- контрола обављања делатности електронских комуникација (члан 131). Перманентно током 2012.

IV. Регулисање коришћења ограничених ресурса

- Припрема предлога Плана намене радио-фреквенцијских опсега и спровођење јавних консултација, пре него што Влада донесе План намене. (члан 83. Став 4.).
- Према указаној потреби доношење Измена и допуна Планова расподеле (у току године);
- Правилник о начину коришћења радио-фреквенција по режиму општег овлашћења (члан 96. став 3.).
- Издавање појединачних дозвола за коришћење радио-фреквенција (у току године);
- Активности на издавању лиценци и учешће у припремању поступака јавног надметања (у случају указане потребе).

V. Универзални сервис

- Акт - Одлука у вези са обимом и начином на који оператори објављују податке о понуди услуга универзалног сервиса (члан 56. ст. 3. и 4.);
- Правилник о начину обрачуна трошкова универзалног сервиса;
- Правилник о начину документовања прекомерних трошкова и мерилима за остваривање права на њихову надокнаду (члан 57. став 3.);
- Предлог правилника којим се ближе прописују обим, географска покривеност и квалитет пружања услуга универзалног сервиса, као и захтеви у погледу обезбеђивања једнаких могућности за особе са инвалидитетом (члан 55. став 3.), а који доноси Министарство.

VI. Технички прописи и пратећа регулатива

- Рад на општим актима чији је предлагач Агенција а доносилац ресорно министарство (у току године);
- Контрола квалитета параметара мреже (у току године);
- Мерење нивоа електромагнетног поља (у току године);
- Додела бројева и адреса у складу са Планом нумерације (у току године);
- Давање сагласности на увоз телекомуникационе опреме у складу са одговарајућом одлуком Владе (у току године);
- Издавање техничких дозвола–сертификата до 1.јуна 2012. године до када је одложена примена Правилника о радио опреми и телекомуникационој терминалној опреми;
- Учешће у раду Радне групе за преносивост броја у јавним телефонским мрежама на фиксној локацији, јавним мобилним телекомуникационим мрежама и учешће у поступку јавне набавке за проширење централне базе података за преносивост броја (у току године);
- Учешће у Радним групама за приступање Европској Унији и Светској трговинској организацији (по пријему позива).
- Процедуре и упутства о начину кондуктивних мерења за следеће типове радио-станица (члан 98.):
  - радарске станице, рок је 2. квартал 2012.
  - станице у сателитској служби, рок је 2. квартал 2012.
  - CDMA базне радио-станице за фиксну бежичну телефонију, рок је 4. квартал 2012.
  - радио-станице за емитовање дигиталног телевизијског сигнала, рок је 4. квартал 2012.
  - базне станице мобилне телефоније (LTE), рок је 4. квартал 2012.

3. МЕРЕ ЗА ЕФИКАСНО СПРОВОЂЕЊЕ ПОЛИТИКЕ И СТРАТЕГИЈА

- 3.1. Имплементација Акционог плана Стратегије развоја широкопојасног приступа у Републици Србији до 2012. године.
- 3.2. Спровођења Акционог плана Стратегије за прелазак са аналогног на дигитално емитовање радио и телевизијског програма у Републици Србији.
- 3.3. Рад на изради Акционог плана Стратегије развоја електронских комуникација у РС, уз посебно залагање за развој телекомуникационе инфраструктуре и подстицање развоја нових сервиса, што захтева испуњење следећих задатака:
  - имплементацију свих неопходних регулаторних мера за отворени приступ и јачање конкуренције између оператора које до сада нису спроведене,
  - припрему регулаторних мера и услова који ће обезбедити убрзани развој широкопојасних мрежа, као и услова који ће обезбедити улагање у развој савремене телекомуникационе инфраструктуре у неразвијеним подручјима,
  - разматрање регулаторних мера за развој и увођење нових бежичних технологија,
  - доношење регулаторних и техничких услова за имплементацију савремених технологија у мрежама за приступ,
  - стварање услова за примену и регулацију нових сервиса и услуга, посебно пакета ових услуга, као и за регулисање тарифне политике у овој области,
  - стварање услова за перманентни мониторинг и контролу фреквенцијског спектра на целој територији РС,

- тамо где је то могуће, подржати израду регистра телекомуникационе инфраструктуре оператора, органа државне управе, локалне самоуправе, јавних предузећа и функционалних система,
- координирање активности на плану подстицања домаћих и иностраних инвестиција на тржишту телекомуникација,
- учешће у дефинисању приоритетних научноистраживачких и развојних пројеката од националног значаја у области телекомуникација, чија реализација омогућава достизање циљева из стратегије развоја телекомуникација.

4. АКТИВНОСТИ ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ И РАЗВОЈ ТРЖИШТА ЕЛЕКТРОНСКИХ КОМУНИКАЦИЈА

4.1 Праћење и анализа тржишта електронских комуникација:

- спровођење другог круга анализа тржишта за одређени број тржишта подложних претходној регулацији, према стандардима Европске уније,
- праћење и контрола примене регулаторних обавеза које су одређене операторима са значајном тржишном снагом,
- прикупљање и обрада података ради успостављања базе техничких и финансијских података о свим операторима и корисницима њихових услуга, према према годишњим упитницима који су дефинисани од стране Агенције,
- прикупљање и обрада података ради праћења финансијских показатеља пословања највећих оператора у сектору електронских комуникација,
- праћење цена различитих телекомуникационих услуга у земљи и окружењу,
- мерење перформанси развоја у сектору телекомуникација, као и усвајање индикатора развијености ове области (препоруча е-Europe 2005),
- наставак редовног утврђивања дефинисаних индикатора развоја информационог друштва (ITU методологија- IDI индекс),
- публикавање годишњег извештаја о стању и развоју тржишта телекомуникација у Републици Србији за 2011. годину (Преглед тржишта).

4.2 Контрола тарифне политике:

- анализа регулаторних извештаја за 2011. годину у сарадњи са независним ревизором ради утврђивања да ли постоји доследна примена трошковног принципа у формирању цена оператора са значајном тржишном снагом,
- развој и имплементација нових методологија за контролу цена, пре свега методологије за регулисање цена пакета услуга, односно методологије за доказивање постојања маказа цена („*price squeeze*“),
- наставак ребаланса тарифа како би се отклонили диспаритети између малопродајних и велепродајних цена на основу регулаторних извештаја за 2011. годину,
- координација са Комисијом за заштиту конкуренције у процесу регулације оператора са значајном тржишном снагом.

5 ПОСЛОВАЊЕ, ОРГАНИЗАЦИЈА И РАЗВОЈ АГЕНЦИЈЕ

5.1 Рад Управног одбора и Агенције у целини:

- доношење општих одлука које се односе на текуће регулаторне обавезе Агенције у складу са ЗЕК,
- избор ревизора за 2012. годину,
- усвајање предлога јавних набавки за 2013. годину и доношење одговарајућег акционог плана - други квартал 2012. године,
- усвајање годишњег извештаја о анализи тржишта и доношење мера за даље активности на овом пољу,
- доношење предлога Плана јавних набавки за 2013. годину,
- доношење предлога Финансијског плана за 2013. годину,
- доношење Плана рада за 2013. годину - 4. квартал 2012. године,
- разматрање и усвајање извештаја директора о постигнутим резултатима.

5.2 Организација и развој

- Наставак улагања у људске ресурсе, стално усавршавање запослених, посебно у складу са савременим стручним трендовима у европској и светској пракси, Похађање конференција, курсева и семинара у циљу стручног усавршавања и обуке запослених (у току године).
- Наставак рада на новој, савременијој, кориснички оријентисаној Интернет презентацији Агенције, као и израда портала е-РАТЕЛ који треба да представља основу за електронско пословање РАТЕЛ-а које ће омогућити кориснички приступ нивоа 3, 4 и 5.
- Организовање јавних наступа, присуство на стручним конференцијама и форумима. Присуство скуповима које организује ИТУ, СЕРТ, ETSI, Cullen-International, удружења правника, произвођачи опреме и мерних инструмената и др (у току године);
- Писања и презентације научно-стручних радова из различитих области електронских комуникација и регулативе (у току године).
- Наставак рада на решавању актуелних стручних питања из домена надлежности Агенције, уз активну улогу Стручног савета, научних и стручних институција.

6 САРАДЊА СА ДРУГИМ ИНСТИТУЦИЈАМА И ОРГАНИЗАЦИЈАМА

6.1 Сарадња са учесницима на домаћем тржишту:

У остваривању своје основне улоге да, у оквиру своје надлежности, створи потребне услове за несметан развој телекомуникационог тржишта у Републици Србији и тиме обезбеди развој информационог друштва, неопходно је да РАТЕЛ сарађује са надлежним државним органима, операторима, провајдерима, дистрибутерима, производним организацијама, научним и образовним институцијама и корисничким удружењима:

- стални контакти и консултовање са свим учесницима у телекомуникационом сектору,

- организовање јавних расправа, панел дискусија и округлих столова, како би се добили стручни и објективни закључци о појединим актуелним питањима.

6.2 Међународна сарадња:

Динамичан развој информационо-комуникационих технологија, односно услуга и опреме, захтева перманентно увођење нове регулативе. То захтева развијену и непосредну међународну сарадњу са регулаторним агенцијама и другим стручним међународним институцијама у окружењу и са државама ЕУ:

- сарадња и учешће у међународним организацијама,
- организовање билатералних и мултилатералних сусрета са агенцијама из земаља Европске уније и окружења.

ПРИЛОГ:

Приликом израде Плана коришћени су следећи документи:

1. Закон о електронским комуникацијама („Службени гласник РС“ број 44/10),
2. Стратегија развоја електронских комуникација у Републици Србији 2010-2020. („Службени гласник РС“ број 68/10),
3. Акциони план за реализацију Стратегије развоја телекомуникација у РС у периоду од 2006-2010. године, који је Влада Србије донела децембра 2008,
4. Стратегија и акциони план за прелазак са аналогног на дигитално емитовање радио и телевизијског програма у Републици Србији („Службени гласник РС“ бр 53/09),
5. Акциони план за спровођење eSEE Agende+ до 2012. године,
6. Стратегија и акциони план за развој широкопојасног приступа у Републици Србији до 2012. године („Службени гласник РС“ бр. 84/09),
7. Стратегија развоја информационог друштва до 2020 („Службени гласник РС“ број 51/10),
8. Национална стратегија привредног развоја 2006-2012, коју је Влада Србије донела новембра 2006. године, али није објављена у „Службеном гласнику“,
9. Акциони план за испуњење Годишњег извештаја Европске комисије за 2010. годину.
10. Императив лидера у 2010.г. – Будућност изграђена на широкопојасним услугама, Извештај комисије УН, РАТЕЛ, 2011.